

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 350—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . „ 240—
četrt leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarja
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki naj pošljajo
naročnino po nakaznici.

Oglasi se zaračunajo po
porabljenem prostoru in sicer
1 mm visok ter 55 mm
širok prostor za enkrat 2 K
za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciškaška ulica št. 6/1.
Telefon št. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

Rekonstrukcija vlade.

Beograd, 11. maja. Pašić je večeraj poročal ožjemu odboru radikalne stranke o politični situaciji. Radikalni klub želi, da se sedanja sestava vlade obdrži. Dalje je Pašić konferiral z Davidovičem, ki je popoldne sporočil želje radikalnega kluba ožjemu odboru demokratske stranke. Demokratska stranka vztraja pri tem, da se rekonstrukcija vlade izvrši tako, kakor je bilo sklenjeno že pred enim mesecem.

Zagreb, 11. maja. Radikalci se protivijo kandidaturi Pribičevića za ministra notranjih stvari. Po vsej priliki prevzame ministrstvo za zu-

nanje stvari Velizar Janković. V tem primeru bodo zahtevali demokrati, da se jim prepusti ministrstvo za javna dela.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Danes se je ponovno sestel radikalni klub k seji ter sklenil, da se rekonstrukcija kabineta predloži na poznejši čas.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Minister za agrarno reformo Uzunović je konferiral danes z muslimani iz Južne Srbije. Do sporazuma ni prišlo, ker muslimani vstrajajo pri svojih zahtevah. Oficialno se pogajanja niso razbila, pač pa za dalje časa odgodila.

Radićevo rovarjenje.

Vlada je za nasilne protiukrepe.

Beograd, 11. maja. Včeraj popoldne ob sedemnajstih je bil važen sestanek v kabinetu ministrskega predsednika, katerega so se razen ministrskega predsednika, ministra za notranje stvari in prosvetnega ministra udeležili od radikalcev Stanojevič, od demokratov dr. Roč in dr. Lukinič, od Narodnega kluba dr. Drinković in dr. Ladinja od Jugoslovanskega kluba dr. Korosec in Stjepan Radić ter končno dr. Trumbić. Minister za notranje stvari je poročal o političnem položaju na Hrvaškem in naglašal, da se je ta sestanek sklical v svrhu posvetovalja o primernih odredbah za

preprečenje protidržavne agitacije Radićeve stranke. Minister je rekel, da ima zanesljive informacije, da bo Radićeva stranka klub prepovedi imela svoje zborovanje v Zagrebu dne 16. t. m. Zato je treba, da vsi skupaj delajo na to, da bi se preprečilo prelivanje krvi. V istem smislu je govoril tudi Pašić. Narodni in Jugoslovanski klub ter dr. Trumbić so izjavili, da v tem oziru ne morejo prevzeti nobene odgovornosti in da smatrajo uporabo sile za nevarno. Debata o tem predmetu je trajala do 20.10. Kakor se zdi, ni prišlo do nikakega sporazuma o tem, kaj se ima storiti.

Kapitulacija Nemčije pred antanto.

Burna seja v nemškem državnem zboru. Nov kabinet v Nemčiji na vidiku. Francoski bič.

Berlin, 10. maja. Na današnji seji državnega zbora, je državni kancelar dr. Wirth najprej sporočil listo novih državnih ministrov. Izjavil je, da se bo ministrstvo spopolnilo. Naloga v tej težki uri, je dejal dr. Wirth, je, da državni zbor odloči o ultimatu zaveznikov. Z ozirom na stavljeni nam rok vas moram prositi, da takoj izrazite svoje mnenje o tem vprašanju. Ne preostaja nam nobena druga možnost kot sprejem ali odklonitev ultimata. Državni kancelar je nato v podrobnostih obrazložil posledice sprejema ali odklonitve ter nadalje izjavil, da gre za vso bodočnost težko preizkušene domovine. Nemški narod je pripravljen doprinesiti največje materijalne žrtve. Iz tega vzroka sprejme nemška vlada ultimatum. Odgovornost za gospodarske posledice ultimata leži na nasprotni strani. Da se v tej težki uri spomnimo tudi na Gorenjo Šlezijo, je nadaljeval govornik, ne potrebuje utemeljevanja. V tem oziru zaupamo trdno na izid ljudskega glasovanja. Sedaj gre za to, da zavezniške vlade ne bodo trpele poljskega poizkusa, ki nasprotuje vsaki pravici, da bi poljski diktator teptal z nogami one majhne pravice, ki jih nam daje mirovna pogodba. Gospe in gospodje! Nova vlada vam po natančnem proučevanju priporoča, da sprejmete ultimatum. (Odobravanje.) Zbornica je nato pričela razpravo. Za socialne demokrate je poslanec Wels, za centrum poslanec Trimborn in za nedovisne socialiste poslanec Ledebourg podal izjavo v tem znaniu, da se sprejme ultimatum. V imenu nemške ljudske stranke so se poslanci dr. Stresemann, v imenu nemške nacionalne stranke poslanec Hergt, v imenu komunistov poslanec Koenen in v imenu bavarske ljudske stranke poslanec Heim izjavili proti sprejemu ultimata. Končno se je sprejel predlog, ki sta ga stavila poslanca Müller-Franken in Trimborn, v pomirskem glasovanju z 221 proti 175 glasovom. Desnica je sprejela izid glasovanja s »pfui« klci.

Berlin, 11. maja. Nemški poslanec v Londonu je prošlo noč brzojavno sprejel nastopno noto, da jo izroči Lloyd Georgeu. Na podlagi

sklepa državnega zbora sem pooblaščen z ozirom na zaključke zavezniških sil od 5. maja 1921 v imenu nove nemške vlade izjaviti nastopno: Nemška vlada se je odločila: 1. Da izpolni brez pridržka ali pogojev dolžnosti, katere je določila reparacijska komisija. 2. Da sprejme in udeleži brez pridržka ali pogojev jamstvene odredbe, katere je predpisala reparacijska komisija glede nemških obveznosti. 3. Da izvede brez pridržka ali odloga odredbe glede razorožitve na suhem, na vodi in v zraku, kakor jih je naznanila nota zavezniških vlad z dne 29. januarja 1921, pri čemer je izvesti zaostale odredbe takoj, druge pa v predpisanim času. 4. Da brez pridržka ali odloga obsodi vojne krivce in izvede ostale še neizvedene v prvem delu note zavezniških vlad od 5. maja omenjene pogodbene določbe. — Prosim, da o tej izjavi nemudoma obvestite zavezniške sile. Podpis: Dr. Wirth. — Nota je bila odposlana tudi v Pariz, Rim, Bruselj in Tokio.

Berlin, 11. maja. (Izv.) Novi kabinet se smatra tako v vladnih kakor v političnih krogih za zasilni kabinet, ki je bil sestavljen z največjo naglico. Novi kabinet se je moral zato takoj sestaviti, ker je morala vlada podpisati stavljeni ultimatum. Da se pri izbiri oseb ni moglo z prejšnjo običajno opreznostjo postopati, dokazuje dejstvo, da se je še v zadnji sekundi dobilo dovoljno število oseb, katere so se izjavile pripravljenim vstopiti v vlado. Govori se, da se v najkrajšem času nekateri resorti zamenjajo z znanimi političnimi osebami.

Düsseldorf, 11. maja. (Izv.) Mestna uprava je podala danes izvestje, da so stroški za preskrbo zasedbenih oblasti dosegli višino od 30 milijonov mark. Vedno večje množine francoskega vojaštva prihajajo v Düsseldorf in njegovo okrožje.

Düsseldorf, 11. maja. (Izv.) Strogo postopanje pri carinarnicah, katere so vzeli Francozi v svojo upravo, začelo je roditi slabe posledice. Velike potežkoče se pojavljajo pri vseli uvoznih predmetih, pa tudi izvoz trpi na velikih zamudah.

NSS in ptujski župan.

Ptuj, 11. maja. (Izv.) Snoči se je vršil v gostilni Klinček pri selišču shod NSS, ki je bil silajno obiskan. Predsedoval je tov. Lenarčič, ki je v svojem govoru poudaril položaj glede volitve ptujskega župana. V imenu centrale NSS je poročal talnik tov. Z. Fakin. Shod je trajal dve uri in se je po vsestranski, temeljiti debati sprejela sledeča resolucija:

Vest dnevnika »Jutra«, da je iz krajevne organizacije NSS v Ptuj izstopilo 80 pristavev, je neresnična. Dosedaj niti en član ni izstopil, nasprotno se je na današnjem sestanku konstatiralo popolno soglasje z dosegajočo taktiko vodstva kraj. organizacije in se je sklenilo, da se bo teh smernic kraj. org. tudi v bodoče držala.

Kaj je JDS in njeno delovanje v narodnem oziru je vsem somišljenikom NSS v Ptuj popolnoma jasno in noče s tem »narodnim delom« imeti ničesar skupnega. Ravnotako je absolutna neresnica, da je po volitvah stopila JDS v svrhu izvolitve župana v Ptuj v stik z NSS in s tem vsaj skušala rešiti položaj. NSS stoji trdno na stališču, da mora biti v Ptuj res naroden župan, nikakor pa ne župan — pristaja stranke, ki je v svojem dveletnem delovanju negovala le Nemce in nemškutarje in ki pod krinko narodnosti skriva samo svoje stremiljenje za politično močjo in krije pod to krinko le koristi svojih bank in bankokratov.

Laž je, da je NSS v Ptuj predlagala ali zagotovila JDS župana, da bi sama dobila podžupana. NSS gre le za načela, ne pa za mandate in županske ter podžupanske stolčke. Kdor trdi drugače, laže. Člani kraj. org. NSS v Ptuj se dobro zavedajo kaj so dolžni svoji narodnosti in baš radi tega ne morejo podpirati izvolitve župana JDS, ki se je po svojem dosedanjem delovanju izkazala naravnost za sovražnico slovenske in jugoslovanske narodne misli v obmejnih mestih.

PROTINARODNO REKLAMACIJSKO POSTOPANJE JDS.

Ptuj, 11. maja. (Izv.) Pri volitvah v konstituantno je kraj. org. NSS v Ptuj hotela izreklamirati iz volilnega imenika mnogo nemškutarjev in Nemcev, med drugimi tudi peka L. ozinška, katere pa je JDS zopet vrekamlirala. S tem jim je pripomogla do volilne pravice v nadi, da bodo pomnožili število njenih pristavev. S svojim protinarodnim reklamacijskim postopanjem je zakrivila JDS, da imajo v Celju in Mariboru zlasti pa v Ptuj mnogi nemškutarji volilno pravico, ki je sicer ne bi imeli.

VOLITEV ŽUPANA V KRANJU.

Kranj, 11. maja. Danes se je vršila prva seja občinskega odbora. Za župana je bil izvoljen Ciril Pirce.

CENTRALA TRBOVELJSKE V LJUBLJANI.

Dunaj, 11. maja. (Izv.) Upravni svet »Trboveljske premogokopne družbe« je v principu sklenil, da premesti svojo centralo v Ljubljano, stavil pa je nekatere pogoje vladi, od katerih izpolnitve je odvisno, če in kdaj se izvrši ta sklep.

ZASEDBA SUŠAKA.

Bakar, 11. maja. Komisija za razmejitve reške države je končala svoje delo. Naše čete bodo prejkone dne 15. t. m. zasedle Sušak.

DRAGA OSVOBOJENA.

Beograd, 10. maja. Ministrski predsednik in zunanji minister Nikola Pašić je prelet iz Bakra brzojavko nastopne vsebine: Bakar, 9. maja. Danes so naše hrabre čete vkorakale v kraj Draga. V imenu prebivalstva, ki je željno pričakovalo vojske kralja osvoboditelja, Vas navdušeno pozdravljam in Vas rotim, da zastavite vse sile za povzdigo močne in nedeljive domovine. — Podpis Bože Barborič, predsednik občine.

ŽELEZNIŠKA KONFERENCA V RIMU.

Beograd, 11. maja. Konec tega meseca bo v Rimu železniška konferenca, katere se bo udeležil tudi naš delegat. Na tej konferenci se je določil vojni red brzojavka Pariz—Trest—Carigrad.

Načela zmagujejo in ne teror.

Občinske volitve so prinesle v Sloveniji precej drugačno lice kakor pa volitve v državotvorno skupščino. Protij številkam skrivnica ne pomaga in po številkah moramo priznati, da je večina slovenskih občin v rokah SLS. Med dvema ekstremoma, ki se borita že dolgo tradicijo let v slovenskih deželah med »klerikalizmom« in »liberalizmom« je zmagal prvi.

Za nas ta boj ne pomeni pravzaprav ničesar drugega kakor pa zadnje streljaje umirajočega avstrijskega telesa. Dve struji drvita druga proti drugi SLS in JDS. — SLS črpa moč v ljudskih masah, a JDS se je v tej borbi odmaknila od idealov, ki si jih je svojčas zapisala na mladostni prapor jugoslovanstva. Ker je v manjšini, se je zatekla k terorju in tajnim kovarstvom ter si baš vsled tega odbila vse idealiste, ki so se ob proglasitvi stranke zbirali pod njenim praporom in pričakovali svetle jugoslovanske svobode in bodočnosti. Dasi na krmilu, in kljub pomoči vladnega aparata, je liberalizem dobil med volilci nezampanico.

Razumljivo je to. Klerikalizem ima namreč načela — naj si bodo misli o njih to ali to — načela so in samo ta zmagujejo. Liberalizem si je pa po svojih sedanjih voditeljih postavilo parolo: kakorkoli, ne glede na sredstva, za vsako ceno se je treba obdržati na vrhu, četudi proti volji večine naroda. Ferman, naredbe in policija naj pomagajo tam, kjer kliče ljudstvo svoj: Ne!

Vojaške operacije v Šleziji ustavljene. Pogajanja za sporazum.

Dunaj, 11. maja. Kakor poročajo listi iz Varšave, so dovedla pogajanja med zavezniško plebiscitno komisijo in Korijantjem do uspeha. Uporniki čete se bodo morale umakniti na določeno demarkacijsko črto, na kateri bodo ostale do končne rešitve gornje-šlezkega vprašanja. V ozemlju, ki ostane začasno zasedeno, se nahaja tudi gornješlezsko industrijsko ozemlje. Na podlagi tega dogovora so se ponoči od ponedeljka na terek ustavile vojaške operacije.

Berlin, 11. maja. »Achtuhrabedblatt« javlja iz Bazla: Kakor doznava »Chicago Tribune« iz verodostojne strani, je velepo-

politični te stranke niso živeli z narodom in ne prisluskovali njegovim utripom, niti slutili niso, da prihaja na zemljo preporodna pomlad.

Denar, ki ga imajo na razpolago, jim je bil čvrsta garancija za uspeh — misli in ideje so smatrali za prazno in zavistno blebetanje nerazsodne in nepremožne proletarske kanaje.

In prvi se je od zastave poteptanih idealov umaknil velik del inteligence. — Banke in nasilja ter žrtvovanje vsega narodu svetega za osebno nadoblast, to je odtrgalo od njih elito in za njo so šli tudi trpinj in izrazili pri volitvah svoj protest v nasprotnih naprednih skupinah.

Ako primerjamo statistiko skupščinskih in občinskih volitev, vidimo, da je absolutizem liberalstva pokopan in da nastopajo za zavožene ideale nove struje, ki vedo, da je avstrijski konec in obenem avstrijskih kalnih metod ter da sili življenje na vseh poljih v druge družabne smeri.

Odpor proti absolutizmu pri teh občinskih volitvah je oster in jasn nauk za vsakogar, ki bo nastopil oblast. S terorjem in breznačelnostjo se država ne zida. Čim več bo slišalo ljudstvo o komisarjih in uničenih mandatih, tesneje se bo strnilo v bojne vrste.

Izid občinskih volitev v Sloveniji in razni dogodki po drugih pokrajinah tostran Save, bi morali odpreti oči tudi slepecem, ki se igralo z našim državnim krmilom.

Volje ljudstva teror ni še nikdar strl.

slaniška konferenca načeloma sklenila, okrožja Pština, Rybnik, Velike Strlece in Tarnowice prisoditi Poljski, dočim dobi Nemčija severno in zapadno Gorenjo Šlezijo.

Pariz, 11. maja. »Excelstor« objavlja intervju s Korijantjem, ki je izjavil: Mi smo močni in odločni. Osvojili smo malone vse ozemlje, ki ga zahtevamo. Ne nameravamo prodirati dalje, toda umaknili se tudi ne bomo. Upamo, da bo vrhovni svet ugodil našim pravičnim zahtevam. Izdal sem strogo povelje, da se je ogibati vsakemu spopadu z zavezniškimi četami.

WRANGLLOVI VOJAKI NAŠI — OROŽNIKI.

Beograd, 11. maja. Poslanec dr. Šurmin je poslal ministrskemu predsedniku vlogo, v kateri ga opozarja na to, da ne bi bilo mogoče, da bi se vojaki bivše Wranglove vojske sprejeli za naše orožništvo, ker ne znajo našega jezika. Dr. Šurmin je opozoril ministrskega predsednika na to, kako je Francija postopala z bivšo Wranglovo vojsko in da je imela za to razloge.

VOLHNI BOJ V ITALIJI.

Rim, 10. maja. Po spopadu v Castel Vetrano so aretirali župana in nekatere socialistične ekstremiste. Kakor poroča »Giornale d'Italia«, sta bili pri spopadu fašistov s socialisti v Ascoli Piceno ubiti dve osebi, tri pa ranjene.

DEMISIJA ZVEZNEGA KANCELARJA DR. MAYERJA.

Dunaj, 11. maja. (Izv.) Tukaj razširjena vest, da bo dr. Mayer podal svojo demisijo, se bo de brzkone jutri vresničila. Ako sprejme jutri zbornica predlog za priključitev Avstije k Nemčiji, je demisija dr. Mayerja gotova stvar.

PADEČ ALBANSKE VLADE.

Elbasan, 11. maja. Po vesteh iz Tirano se pričakuje skorajšnji padec albanske vlade. Kandidata za sestavo nove vlade sta episkop Fanelli in korčanski poslanec Pandell-Vaugheli. Albanski parlament je sklenil, da se razveljavijo drinske volitve, kar je smatrati za zmago Ahmed bega Cmačkaga. Ravnotako je bilo sklenjeno z večino glasov, da se v Albaniji odpravi naslov »beg«. Episkop Fanelli in Ahmed beg delata sedaj na to, da se sestavi iz naprednih elementov nova stranka pod imenom demokratska ali liberalna stranka.

ŠTRAJK V ŠTAJERSKIH PREMGOVNIKIH.

Gradeec, 11. maja. (DunkU). Glede novih mezdnih zahtev delavcev vseh štajerskih rudnikov so se zadnje dni na Dunaju vršila pogajanja med zaupniki delavcev in zastopniki podjetij. Ker se ponudbe podjetij zaupnikom delavstva ne zde zadostne, so se pogajanja ustavila. Po sklepu konferenice obratnih svetov, ki je bila v poslednjem, so bile mezdne zahteve terminizirane do danes opoldne. Ker so se mezdna pogajanja izjalovila, bodo delavci v vseh štajerskih premogovnikih začeli jutri zjutraj stavkat.

VLADA ATAMANA PETLJURE RAZPUŠČENA.

Moskva, 11. maja. Poljska vlada je razpustila vlado atamana Petljure. Člani te vlade so odpotovali na češkoslovaško mejo.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

11. maja.

Valute in devize.

Zagreb: 11. maja. Devize: Berlin 214—218, Italija ček 690—692, London 540 do 545, Newyork 135—0, Newyork 0—135, Pariz 1124—1135, Praga 19225—194, Švica 0—2460, Dunaj 2420—2425, Valute: Dolar 132.25—132.50, avstrijske krone 23—23.50, carski rublji 50—55, napoleondori 468—471, marke 215—216, leji 0—224, lire 675—680, češkoslovaške krone 196—198.
Dunaj: dolarji 561—565, marke 905—911, funti 2235—2255, franki 4705—4745, lire 2930—2950, dinarji 1664—1684, poljske marke 6950—7550, švicarski franki 9925—9975, češkoslovaške krone 814—820.
Praga: Berlin 112, Crik 1258.50, Milan 359, Pariz 58850, London 27950, New York 6875, Beograd 200, Varšava 7.70.
Crik: Berlin 9559, London 2232, Pariz 4720, Milan 2935, Praga 790, Varšava 0.65, Zagreb 4.10, Dunaj 1.25, Budimpešta 2.85.

Govor senatorja br. Klofača ob priliki majske proslave.

(Konec.)

Pomen besede »kultura« se mora kriti s pomenom besede »socijalizem«. Socijalisti postanemo samo tedaj, ako postanemo ljudje dobrega, plemenitega značaja. S kulturo delujemo na udejstvitev popolnega naravnega stanja ljudstva. In to je tudi ravno cilj socijalizma. Če pridemo vsi k popolnemu naravnemu stanju, smo dosegli cilj veličanstvenega poslanstva človečanstva in bo potem odvisno samo od naše moralne sile ali se vzdržimo na tem višku ali pa zopet pademo. Če postanemo popolni ljudje, postanemo socijalisti. Civilizacija je dvignila človeštvo nad prvotno naravno stanje in dovedla k pravnemu stanju, naloga kulture je pa, da napravi prvotno prirojeno stanje človeštva plemenitejše in ga privede v moralno stanje.

Češki delavec, češko delavno ljudstvo naj se enkrat zave: Niso in ne bodo njegovi prijatelji ti, ki se mu laskajo.

Naš socijalizem ne sme imeti ničesar skupnega z demagogijo.

Naš socijalizem sme biti le resnica in sme propagirati samo resnico. Oziroma se vselej tudi na sedanjost dobo in zato ne moremo imeti samo maksimalnega programa, temveč moramo imeti tudi svoj minimalni delavni program, da vemo, kaj je treba in kaj lahko uresničimo takoj in v najbližji bodočnosti. Če socijalistične stranke so se zagledale v cilje skupne bodočnosti in so vsled tega slepe za današnja dejstva; bijejo se med seboj za stvari popolnoma teoretične vrednosti, mesto da bi si podale roke za skupen boj proti reakciji in velekapitalu, ki ima prav razvit smisel za realnost, ki trezno računa in je vsled tega proti delavstvu obnaša vedno predrznejše.

Za časa Avstrije je bil naš delavni program seveda popolnoma drugačen, kot je danes in isto velja o naši taktiki. Takrat je vsakdo razumel in vedel, kaj da ima storiti; ne da bi mu to razjašnjali, je vsakdo razdal. Danes imamo svojo lastno državo ali dosedaj se še nismo odvadili metod, po katerih smo delali in proti Avstriji. Danes pa mora vsak češki človek vedeti in čutiti, ne da bi mu to pripovedovali, da si moramo našo državo ohraniti. Kdor tega ne razume, škoduje socijalizmu, delavstvu in državi.

Naša stranka mora biti skupnost vseh delavnih skupin. Delavec, obrtnik, poljedelec, uradnik in nameščeneec, vsi spadajo v en tabor, v tabor, ki smo ga ponosno nazvali tabor narodnih socijalistov.

Z radostjo nas napolnjuje, da se bliža dan, ko bo uresničen tudi

slovanski socijalizem

kakor smo sanjali o njem dolga leta. Raste iz našega narodnega socijalizma, ki je dokazal, da je tvorna sila, ki misli z lastno glavo, a ne z možgani Moskve, Berlina ali Rima. Prihodnja internacionala — ko pride k nji — dosedaj jih imamo že nekoliko in vse so brez vrednosti — mo-

re biti samo zveza narodnih socijalistov: Za svoje ideje moramo pridobiti podporo ostalih slovanskih narodov. Jugoslavi imajo že svoj narodni socijalizem in z radostjo pozdravljamo tudi gibanje ruskih socijalnih revolucionarjev.

Ta internacionala bo tudi porok za mir. Če se bo slovanska ideja organizirala od spodaj, v ljudstvu, se nam ni treba bati za svojo bodočnost. In v tem vidimo pravo slovansko politiko. Naš socijalizem se mora javiti v bratskih dejanjih in v srcu. Kot smo odkritosrečno socijalistični, tako odkritosrečno smo tudi narodni, slovanski! Niso pa narodni ti, ki vsak trenutek odganjajo delavstvo od dela, niti ne morejo biti slovanski ti, ki nimajo smisla za široke vrste slovanskega proletariata. Ravna kot otroci oni, ki hočejo organizirati slovansko politiko od zgoraj in ki hočejo o nji odločevati pri zelenih mizah.

Smo stranka, ki hoče vzdržati svojo državo za vsako ceno. In kakor vselej smo tudi sedaj mi narodni socijalisti na razpolago naši domovini in pripravljeni zanj prevesti na svoje rame tudi najtežje žrtve.

Nato je br. Klofač v imenu cele stranke pozdravil prezidenta Masaryka, nakar je zaključil svoj govor z vzklikom: »Naj živi čehoslovaški, v resnici narodni socijalizem!« Dolgotrajno navdušeno odobravanje in ploskanje.)

Pismo iz Prage.

Praga, dne 7. maja 1921.

Da ne pride do parlamentarne vlade, temu vzrok so desničarji socijalne demokracije, ki se je odločila, da v vlado ne stopi. Brez njih pa ni ne večine, ne parlamentarizacije.

Ostane sedaj do jeseni pri starem, Olavno delo bo v rokah zastopnikov strank t. j. petorice, kakor dosedaj.

V kazenskopравни zakonodaji se vrše prav temeljite izpremembe, odgovarajoče duhu časa, humanosti in človeški dostojnosti. Zaporilni zločinci in red in disciplina v teh zaporih se popolnoma izpremenijo za osebe, ki niso napravile političnega zločina iz umazanih, nizkih namenov in če se ni namenoma uničilo človeško življenje in če se ni delala škoda posameznim osebam. Takšni obsojenci bodo imeli pravico do svobodnega čtiva in do korespondence, do proste uporabe luči in bodo smeli nositi civilno obleko. Povod za to izpremembo so dale zadnje obsodbe komunistov, med katerimi je številno obsojencev, ki so vsled malenkostnih imovinskih deliktov obsojeni brezpogojno in sicer kot navadni zločinci.

Pripravlja se tudi reforma kazenskega zakonika in kazensko-pravnega reda, kar je nuja potreba, ker današnji nazori o veleizdaji, o verskih družbah v lastninskem sistemu niso več takšni kot so bili pod Avstrijo in tem izpremembam v nazorih je treba primerno izpremeniti tudi kazensko pravo.

Č—y.

Trgovska zbornica v Ljubljani.

Trgovska zbornica v Ljubljani je predložila deželni vladi svoj proračun za leto 1921., s katerim bo krila svoje potrebe. Deželna vlada je baje ta proračun odobrila. Donoski se bodo pobirali od trgovcev po davkih, in sicer 30% od občne prihodnine, kar bo znašalo nič manj kakor 1.812.352 K. To je ogromna vsota, ki zadene davkoplačevalce trgovce. Pri tej trgovski krizi je pač neznašljano, da se naši trgovci nagajajo nepotrebno tako velikanska bremena.

Vsi trgovci smo prepričani, da je za nas potrebna trgovska organizacija. Vprašanje pa je, ko je potrebno tako razkošnega aparata, ali je potreba to število uradnikov? Čemu vam tajnika doktorja, ki o trgovini ničesar ne razume. Ta gospoda se bavi v prvi vrsti s politiko, trgovski stan pa jima je deveta briga. Kaj pa storijo ti ljudje za trgovca? Nič in prav nič! Na to mesto spadajo praktični trgovci in trgovski akademiki. Koliko je teh juristov-tajnikov pri trgovski zbornici, pa še nimajo niti trgovske statistike. Vse kar se naredi, morajo delati nižji uradniki.

Tajnika sta v upravnih svetih različnih velepodjetij, kakor v bankah, lesnih veletrgovinah, jeseniški industrijski družbi itd., zato nimajo časa za trgovsko zbornico.

To bi nikakor ne smelo biti dopustno, da so napol javni uradniki zainteresirani v takih podjetjih, ker se samoobsebi razume, da ne morejo potem biti objektivni in da potem v uradu protežirajo iste družbe od katerih vlečejo masne tantije. O tem bi lahko vedela veliko povedati lesna družba »Sava«. Koliko eraričnega lesa je dobila ta družba s pomočjo teh organov po nižnji ceni na škodo države. O tem se bomo še temeljito pečali.

Ko je svojčas centralna uprava dovoljevala izvoz lesa, kdo je dobil dovoljenje za izvoz? V prvi vrsti »Sava« in »Panonija«. Pri teh družbah je vladala največja korupcija. Le par članov mogočnih in bogatih je smelo izvažati tačas ko je bila lira visoka; manjši pa sploh niso prišli na vrsto ali pa potem ko je lira že močno padla. Na tisoče vagonov lesa je ostalo manjšim trgovcem, ki jim sedaj gnije, par velikih pa je spravilo svoje milijone. In te družbe so javne oblasti podpirale. Mali trgovec ali pa lesni producent ni dobil niti vagonov, niti pravice za izvoz, samo da se je velike podpiralo.

Pri sejah centralne uprave se je videlo, s kako verno se je tajnik trgovske zbornice potegoval za »Savo«, češ da je edino ona kot najmočnejša družba upravičena za izvoz. Pri vseh sejah in poročilih se je slepilo javne oblasti o teh izvoznih družbah, zato da so imele te predprave pred drugimi trgovci. Celo železnica jim je morala dati protipostavno dovoljenje, da le oni smejo dobiti vagona za les, kdor ni v tej zvezi, pa ne. Pri tem so seveda igrali milijoni važno vlogo. Vse te ostudne korupcije pridejo sedaj na dan. Kako sta postopala tajnika

trgovske zbornice z lesnimi trgovci, ki niso pri »Savi« in »Panoniji« si pa z industrijo ter trgovino, ki ne dela z **Jadransko banko**, vejo pač povedati oni sami.

Upamo, da se bo sedaj oglašil marsikdo, ki se mu je godila krivica. Zato naj velja geslo: Predno bomo plačali tako velike davke za trgovsko zbornico, se mora iztebiti vsa gnoloba iz nje. Odstraniti se mo-

RAZVOJ ZADRUŽNIŠTVA NA ANGLEŠKEM.

Iz malih početkov konsumnega zadrugišstva razvilo se je angleško konsumno in produktivno zadrugišstvo do take višine, da danes obkrujuje angleške zadrugišče nič manj nego polovico prebivalstva Anglije z živlenskimi in industrijskimi potrebščinami. Zibelka angleškemu zadrugištvu je tekla v Rochdale (Roč-dejl), malemu mestecu v Lancashire, oddaljenem nekoliko milj od Manchester-a, središča angleške tkalske industrije. V tem mestecu se je združilo leta 1844. osemindvajset delavcev, večinoma tkalcev flanele, v drugo z začetno glavnico 28 funtov šterlingov (772 predvojnih kron), katere so vplačali v tedenskih obrokih 2 pence (20 predvojnih vinarjev). Ta začetni kapital je ravno zadostoval, da so si nakupili en zaboj čaja in en klobuk sladkorja. Danes znaša število članov tega društva, ki se imenuje »The Rochdale Pioneers Society« (društvo ročdalskih pionirjev) okoli 20.000 frakov, istega glavnica okoli 10 milijonov frankov, a letni dobiček, ki se deli med zadrugišnike, okoli poldrugi milijon frankov. A kar je glavno, po vzorcu te zadrugiše, se je ustanovilo na Angleškem nešteto drugih konsumnih zadrugiš, iz katerih je nastalo v nadaljnjem razvoju mnogo produktivnih zadrugiš. Te zadrugiše so skoraj vse včlanjene v zadrugišne zveze »Co-operative Union« ter imajo skupno 7 veletrgovin, od katerih sta največji v Manchesteru in v Glasgowu, eno banko in en list (dnevnik) »Co-operative News«, ki se tiska v več nego 100.000 iztisih. Manchesterška veletrgovina dobavlja zadrugiščnim članom za okoli 2 milijardi frankov blaga na leto, vzdržuje svoje malo brodoge, ki dovažajo blago iz vseh izvorov sveta, ima v svoji službi več nego 20.000 uradnikov in delavcev ter producira v svojih tvornicah 250—300 milijonov frankov različnega blaga. Njena banka ima okoli 10 milijard frankov letnega prometa. Princip angleških zadrugiš je prodaja po detajlnih cenah, razdelitev dobička med zadrugišnike po razmerju njih nakupov in ne po razmerju njih deležev, ki imajo pravico le do skromnega obrestovanja, uporaba gotovega dela čistega dobička za zadrugišne poučne, podporne, propagandne in zabavne svrhe. Na občnih zbiorih ima vsak zadrugišnik le po en glas brez ozira na število deležev. Deleži ne presegajo 1 funta šterlinga (24 predvojnih kron), ter ne sme noben član imeti več kot 200 deležev. Zadrugišni tvornic je okoli 106. Število zadrugišnikov je bilo leta 1918. okoli 4 milijone, kar pomenja 20 milijonov oseb, ako se vzame po pet oseb na vsako družino, torej polovico prebivalstva na Angleškem. Letni promet vseh

zadrugiš je znašal okoli 250 milijonov funtov (6 milijard predvojnih kron). Vseh uslužbencev je bilo 164.000. Zadrugišne veletrgovine posedujejo okoli 100 produktivnih delavnic ter je njih prodaja znašala leta 1919. okoli 90 milijonov funtov (2160 predvojnih kron). Delavnice izdelujejo hrano in slične potrebščine, tkanine, obleke, perilo, pohištvo in razne predmete za lišno gospodarstvo. Vrednost teh produktov je znašala okoli 25 milijonov funtov (600 milijonov predvojnih kron). Zveza zadrugiš poseduje in obdeluje v Italiji in Ceylonu 16 plantaž za pridelovanje čaja v površini od 16.000 akrov (1 akre je 40 arov, 1 ar je 100 m²), a v Kanadi ima farmo za žito vpo vršini 10.000 akrov. Posedstva in zemljišča na Angleškem pokrivajo površino od 40.000 akrov. Ker ne sme, kakor omenjeno, noben zadrugišnik imeti več nego 200 funtov deležev, si zadrugiše preskrbujejo prometno glavnico z najemanjem posojil in izdajanjem bonov (zakladnic), kar zakon dovoljuje. V zadnjih dveh letih so zadrugiše na ta način izdale bonov za 7.290.000 funtov (175 milijonov predvojnih kron). Ako si predočujemo te številke, vidimo, kako dolgo pot še ima naše zadrugišništvo pred sabo in kaj se da vse doseči potom zadrugišstva.

★

+ Finančna delegacija objavlja: V roku od 18. maja do vključno 4. junija 1921 se izločijo eno, dve in desetkronski bankovci Avstro-ogrske banke iz prometa. Glede podrobnosti se občinstvo opozarja na določbo, ki se objavi v prihodnji številki Uradnega lista. Zamenjava teh novčanic bodo vršili davčni uradi po posebnih komisijah in sicer od 18. maja do vključno 4. junija 1921. Da se zamenja točno in gladko izvrši, se občinstvu priporoča, da naj nepravilno žigosanih oziroma kolokovanih bankovcev ne predlaga v zamenjavo. Predlaganje takih bankovcev bo brez uspešno in samo otežkočalo poslovanje v to svrhu odrejenih komisij. Ker bo zamenjava končno odpomogla vsakovrstnim težkostem, ki so se doslej stalno pojavljale v denarnem prometu, je v interesu splošnosti in strank, da izvršitev zamenjave poteka in pospešijo v smislu gornjih izjav.

+ Prve pošiljave goveje živine iz Bolgarske. Prva pošiljave goveje živine, ki nam jo ima izročiti Bolgarija po mirovni pogodbi, je začela prihajati na odkazana mesta ob naši meji. Javna dražba vseh vrst živine se bo vršila v Zajčaru, Nišu, Pirotu in Kumanovu.

+ Jugoslovenska — ameriška banka v Beogradu. Pod vodstvom Prometne banke snuje v Beogradu konzorcij jugoslovenskih denarnih zavodov nov denarni zavod pod imenom »Jugoslovensko — ameriška banka d. d.«. Ta zavod se bo v prvi vrsti bavil z denarnim prometom iz Amerike. Delniška glavnica bo znašala 10 milijonov dinarjev. Zavod počne z delovanjem, kakor hitro se izvrši organizacija. Težave so radi prostorov in radi oseb, ki naj bi prevzela vodstvo zavoda.

Mignon.

(Gostovanje g. I. Bettetta in ge. P. Lovšetove.)

V celem prav lepa predstava, že od lani v prijetnem spominu. Posameznosti si torej lahko prihranimo. Zanimala sta topot predvsem gosta. — Peti hvala g. Bettettu, bi bilo odveč. Bil je igralo in pevsko vzoren: skrbno premišljena igra in krasno, na opernem odru nenavadno fino petje sta napravila Lotaria interesantnega in prijetnega.

Iznenadil, a prijetno, je prvi nastop ge. Lovšetove. Da je dobra pevka s srebrnim glasom, smo zdavnaj vedeli. Dobra pa je bila tudi njena igra, vedno v skladu s tekstem in z muziko. Kolorature v III. sliki — poskusni kamen — je podala čisto in izrazito. Prijetno upliva, da — nepokvarjena od odr — vedno pazi na dinamična znamenja in poje piano, kjer je tako predpisano. Skratka: bil je prav lep uspeh in lep večer.

In zdaj še besedo k odmevom moje kritike o »Carmen«. — »Ljubljanka, dolga vas«! mi je šlo te dni po glavi; in: »Ljubljanka blatna vas«! Človek napiše kritiko, stvar-

no in nikakor »osebno«, v primeri s kritikami podrugod tudi ne ostro, a mora po svoji vesti označiti delo dirigenta in režiserja kot zelo pomankljivo in nezadovoljno, poudarjati nekaterih solistov pa kot napačna. Zdaj pa, kot da je tresčilo: pevec odpove sodelovanje pri društvu, ki nima s kritiko niti najmanj zveze — in dá to sam v dnevnik; pevka odpoveduje kontrakt za prihodnje leto in grozi s prelomom kontrakta za letos (ali ima v kontraktu garantirane samo ugodne kritike?) — in spravi tudi sama to v liste, pri čemer nažene kritika z ignorantom in intrigantom. In list, čegar uredništvo po lastnem priznanju ne premore človeka, ki bi o muziki kaj razumel, dodá s slastjo svoj kôrček in označi moj članek kot »pamflet«. — Pamflet, ignorant, intrigant: to so krepke besede! Pač izgube nekoliko moči, če jih kliče prizadeti. In če jih povrh niti najmanj ne upraviči in ne utemelji, potem so v njegovih ustih psovke, ki mažejo njega, ne mene. — Ali je kdo ovrgel moje trditve, ali se je sploh kdo lotil argumentiranja? Ali se dá prepričati koga, da je prav, če se po mesta igrajo in pojo na ves glas? Da je dobro, če orkester odsvira celo medigro brez interesa kakor orkestrion? Da je idealna

igralka, ki brez sence igre sedi 20 taktov, polnih muzike, ki naravnost vplje po igri? I. t. d. Saj sem vendar vsa ta mesta v kritiki navedel; utajiti mi jih ni moglo. (Če je morda izvajanje pri kasnejših predstavah boljše, me le veselí.) Razentega v svojem naziranju nikakor nisem osamljen; tudi ne kar se tiče igralške sile gđ. Thierryjeve: slišal sem z različnih strani o njeni Carmen bolj uničujoče sodbe, kot sem jo jaz priobčil, in to od oseb, ki se jim o moji kritiki ni niti sanjalo in ki se boja za umetnost in proti ravnatelju niti malo ne udeležujejo. In prosta domišljija gđ. pevke je, če domneva, da je kritik povedal to mnenje o njej, ker »intrigira« proti vodstvu opere. V svesti sem si celo, da sem momentano izkazal poštenemu stremljenju vse slovenske kritike, namočenosti sedanje ravnateljske z boljšim, slabu uslugo, s tem da sem povedal nekaterim igralcem resnico in jih tako »razdražil«. Stori sem to, ker je naloga kritike reči bobu bob, a popu pop. Značilno in žalostno pa je to iskanje in podtikanje nečednih motivov kritiki, to sumničanje in namigavanje na nekakšne vodilne osebe pri operi in pri Gl. Matici. Saj gospoda sama sebe ne more o tem prepričati: če bi tičal za stvarjo, kapelnik kako bi njegov!

kritiki tako suvereno očitali ignoranco? Pri tej priliki slovesno izjavljam, da je g. prof. Brezovšek — in vsak drugi izmed gospodov, ki jim občinstvo več ali manj javno nalaga mojo kritiko na rame — absolutno nedolžen pri njej, da ni imel pojma o njej, dokler ni izšla. Slutim pa, da je to namigavanje zvito inscenirano, zato da bi se glavni krivec lahko branil: »vsi pravijo, da je kritik moj rival!«

Lotiti pa se moram še momenta, ki meče v naše okuženo trogloditsko ozračje žarko luč. Pevec in pevka, ki jima ni osebno nihče nič hotel, se ne zadovoljita s kuhanjem, temveč spravita svoje zasebno ogorčenje v časopise, z odprtim namenom, vzbuditi v javnosti odmev in doseči, da jima izrazi svoje sočutje. To je malenkostna, pa drzen poskus izsiljevanja in teroriziranja javnosti, zlasti pa kritike. Torej radi užaljenega samoljubja pevčevega naj se postavi pokrajinsko stolno mesto na glavo, kritiki pa naj se enostavno zavežejo usta. »Morebiti slede še drugi koraki ostalega osebja« — bravo! Take korake že nekoliko poznamo: navadno imajo tendenco — in večkrat tudi uspeh — o teli demaršah bo treba še govoriti — da izposlušajo pri uredništvih spremembo kritika in »smeri«.

Umetniki obljubljajo kritika, ki jih premalo občuduje, klofute, in če se na tak nežen namig ne spokori, jih tudi realizirajo, kakor znano. To so dejstva. Danes pa naj bi pasivna resistenca razburila občinstvo in ga pridobila za nastop proti kritiki. Ta pa mora enkrat vendar ostro nastopiti proti takemu strahovanju. Rajši pišem o izvajajočih dobro kot slabo; sakrosanktna pa mi je le resnica in umetnost, domišljavost umetnikov — celo kadar gre za resnične umetnike — mi ne more in ne sme biti. Rad in odkrito priznam, da bi mi bilo res žal, če bi gđ. Thierryjeva zapustila našo opero, ker je brez dvoma ena najboljših moči (morda sem ga spet polomil, ko ne imenujem vseh najboljših, in bodo zdaj vsi drugi odpovedali?) Frapira pa nas taka velika gesta ne. In taki poskusi teroriziranja morajo jenjati, potem bo vse razmerje kritike do izvajajočih boljše. Naj stopi malo lastne kritike na mesto domišljavosti, malo navdušenja za umetnost mesto samoljubja — samo tako je napredek mogoč. Ceterum censeo: potrebna pa je predvsem remedura in capite, ker ta glava za umetnost najmanj stori in je teh desolantnih razmer največ kriva.

★

Dnevne vesti.

— **Jugoslovanska gospodarska Unija** r. z. z. o. z. se je ustanovila sinoči v Ljubljani, ki je uspeh gospodarskih konferenc zastopnikov čeških nar. socialistov s slovensko NSS, Namen »Jugoslovanske gospodarske Unije« je stopiti v najožje irgovske stike z »Unijo čeških nar. socialističnih zadrug ter pospeševati gospodarstvo, trgovino in obrt v Jugoslaviji.

— **Načrt novega šolskega zakona** je strokovna komisija v ministrstvu prosvete sprejela po predlogih slovenskega učiteljstva. Slovensko šolstvo zastopa v komisiji Engelbert Gangl. Za vso državo velja osemletna šolska obveznost. Za ustanovitve novih šol zadošča 30 otrok. Vse šolstvo je državno. V vseh šolah, tudi v manjšinskih, se mora vršiti pouk v državnem jeziku. Vse doseganje zasebne meščanske in ljudske šole prevzame država. Krajni šolski sveti se odpravijo, šolsko upravo prve instance bo vodil šolski odbor, ki pa nima ničesar odločevati glede učiteljstva.

— **Nov list v Sarajevu.** Te dni prične v Sarajevu izhajati list »Glas Slobode«, organ socialistične delavske centumške stranke. List bo urejeval Sretan Jakšić.

— **Ureditev doklad šolskih nadzornikov za potovanja.** Šolski nadzorniki bodo dobivali doklade za potovanja na novi podlagi, ne kakor dosedaj, vsi enako, temveč po terenu in razmerah, kjer bodo potovali.

— **Otvoritev stalnega gledališča v Splitu.** Umetniški oddelek ministrstva prosvete je odločil, da se mora meseca julija otvoriti v Splitu stalno gledališče.

— **V zadevi majorja P.** se nam sporoča z verodostojne strani, da je preiskava dognala popolno nedolžnost g. majorja. Pisec notice je bil sam in po lastni krivdi netočno informiran in se bo radi mistifikacije K. major P. sam pomenil z njim.

— **Iz uredništva našega lista** je 1. t. m. stopil g. Lipe Omladič.

— **Enoten zakonski načrt za srednje šole.** Glavni prosvetni svet ministrstva prosvete je začel pretrpeti vprašanje o načrtu zakona za srednje šole, ki bo veljal za vso državo.

— **Drobiž po 5 para (20 vin.)** pride kmalu v promet. Teža drobiža pa je tako malo, da ga bodo izplačevale le državne blagajne.

— **Strajk beračev** se napoveduje vsled tega, ker skušajo skupni revežem dati le brezredni železni drobiž. Pa je res skrajni čas, da dobimo zadostno množino voljavnega kovanega drobiža. Posebno 1 kronski drobiž se zelo pogreša, zato so se cene drobnarij enostavno povišale na 2 kroni.

— **Velika slovenska slavnost** v Kočevju se vrši dne 15. t. m. v korist »Dijaškega doma« in mestnim revežem. Prireditelj je izvenstrankarska. Ob 11. dop. bo promenalni koncert godbe Z. J. Z. pred okr. glavarstvom. Ob 1. pop. pa velika ljudska veselica v vseh prostorih pivovarne Union s koncertom, plesom, kegljanjem na dobitke. Prireditelj ob vsakem vremenu. Zunanji gostje se vračajo proti Ljubljani s posebnim vlakom ob 19. uri 55 min.

— **Milijonska poverba.** Dunajsko policijsko ravnanstvo išče 39 letnega Teodorja Schusterja, ki je kot glavni blagajnik električne družbe Union poveril bližnj 4 milijone kron. Z Dunaja je pobegnil z lastnim avtomobilom. Z njim je tudi njegova žena, rodoljub Celovčanka. Sumi se, da sta pobegnila v Jugoslavijo. Schuster je velik, ima rdečkaste lase in take prištržene brke, po obrazu je pegast ter ima nekoliko šepavo hojo.

— **Ustanovni občni zbor** podružnice Jugoslovanske Matice na Uncu. V nedeljo, 8. t. m. je bil na Uncu za občini Planina in Rakok ustanovni občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice, ki je bil nad vse sijajno obiskan. Občni zbor se je razvil v veliko in prirščno narodno manifestacijo.

— **Podružnica Jugoslovanske Matice** za sod. okraj Višnjagora priredi ob sodelovanju okoliških društev na binkoštni ponedeljek 16. t. m. ob 3. pop. svoj tomlabo v Stični na Dolenjskem. Z ozirom na pomen Matice se vabi narodno čuteče občinstvo, da se prireditve udeleži v častnem številu.

— **Pozor na nove pošne pristojbine!** Prejeli smo in priobčujemo: »Dasi je bilo občinstvo že 14 dni pred uveljavljenjem novih pošnih pristojbin na nje opozorjeno in so bile nove pristojbine občinstvu tudi pri poštni na vpogled, vidimo, da se pismenske pošiljke še vedno premalo prirajo, kar je naslovnikom v kvar. Tudi se dogaja, da se pošiljatelji paketnih in priporočnih pošilk branijo plačevati zanje nove pošne pristojbine, da nič ne vedo o zvišanju paketnih pristojbin. Da obvarujemo občinstvo škode in da preprečimo nesporazum med občinstvom in poštni, opozarjamo, da izide v nekaj neih »Prezled« pošnih pristojbin v tu- in mozem-

skem prometu, ki se lahko takoj naroči pri višjem poštnem oficijalu Antonu Verču, poštino in brzojavno ravnanstvo, oddelek II a. Cena 2 dinarja, po pošti 10 par več.

— **Gasilska slavnost v Laškem.** Obratno ravnanstvo južne žel. v Ljubljani sporoča na prošnjo glede znižanja vozniš cen k gasilski slavnosti dne 16. t. m., da dovoli 30% popusta vozniš cen III. razreda potniških vlakov iz postaj Maribor - Rakek, Maribor - Prevalje, Čakovac - Pragersko in Zagreb - Zidanmost juž. kol. v Laško ter nazaj. Vdeleženci, ki se morajo izkazati pri nastopu vožnje s posebnimi izkaznicami, v katerih je povedan povod vožnje in katere morajo biti žigosane od posameznih gasilskih društev ter podpisane od društvenega načelnika, si priskrbijo pri nastopu vožnje celo vozno karto do Laškega. Te karte žigosane s mokrim žigom odhodne postaje veljajo v zvezi z izkaznico, ki jo mora vstopna postaja istotako žigosati s mokrim žigom za povratno vožnjo dne 16. in 17. majnika.

— **Krapiška Toplice, Kopalnice** se se, kakor vsako leto, odprlo 1. maja. Cene sob so do 15. junija ter po 1. septembru za 25% znižane. — Od 1. junija do konca letošnje sezone bodo zveza avtomobilistov z železniškima postajama Zabol in Rogatec. — Kopalnišnim gostom stoji na razpolago za izlete še en separatni avto z 6 sedeži, kakor tudi 3 garaže ter po potrebnosti delavnica za popravila, bencin in olje. — Kopalniška godba svira od 1. junija dnevno dvakrat. — Zasturana je tudi izvrstna in dovoljna hrana v kopalniških restavracijah in gostilnah. — Vsi zdravniki, državni in mestni nastavljenici, kateri se zamorejo kot taki izkazati, imajo pri kopalnici, takšni in stanovanju zaenat popust.

— **Prihod se v njihovem lastnem interesu** naj pravočasno naznanj ravnanstvu, da se jim zamorejo sobe ter sedeži v omlabusu rezervirati. — Gostje iz inozemstva potrebujejo za prihod samo vizum od jugoslovanskega zastopstva. — Prospekti in pojasnila se dobe brezplačno pri ravnanstvu.

— **Mariborska eskomptna banka** j otvorila dne 1. aprila t. l. v Gor. Radgoni novo ekspozituro. Njena sezonska ekspozitura v Rogški Slatini začne zopet poslovati 15. maja t. l.

— **Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani** se prične dne 1. julija 1921. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 15. junija 1921 prošnjo ter ji priložiti: 1.) rojstni in krstni list; 2.) domovinski list; 3.) zadnje šolsko izpričevalo; 4.) učno izpričevalo; 5.) uobzni list; 6.) navrstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje kladne živine in mesa.

— **Vojni ubežniki** 21 letni Jos. Kranjc, rojen v Voitsbergu, je nastopil dne 7. t. m. svojo kadrovsko službo pri tukajšnji Neborački četi, toda še isti dan pobegnil. V Nemški Avstriji je bil zaradi tatvine kaznovan na 3 leta, nato pa izgnan v Jugoslavijo. Kranjc govori samo nemško.

— **Poizvedba.** Dotičnik, ki mu je znano, da se je nadporočnik Adolf Eichberger na koroški fronti proti nam bojeval, se naproša, da sporoči to upravi lista.

Ljubljana.

— **»Kolo jugoslovanskih sester«** v Ljubljani pozivlje vse jugoslovensko žensstvo v Ljubljani, naj se v največjem številu udeleži sprejema češkoslovaškega pevškega društva »Hlahola« in koncerta tega društva. Prosi se, da bi se naše žensstvo udeležilo sprejema in koncerta v narodnih nošah. Skupni odhod na kolodvor k sprejemu v soboto ob treh popoldne. Zbirališče pred vseučiliščem.

— **Nečloveški oče.** Ker je svojega sina in hčerko neusmiljeno pretepal s palico, se je moral zagovarjati pred sodiščem neki oče s Tržaške ceste. Sodnik ga je ostro posvaril ter mu zapretil, da ga bo, če se še enkrat kaj takega zgodi, najstrožje kaznoval.

— **Himen.** Poročila sta se danes g. Počivalnik Lojze, iz znane narodne rodbine z gđno. Mico Sežunovo. Obilo sreče.

— **Česká obec v Ljubljani** vyzivá svoje členstvo k učasti na vžitni češkého pevského spolku Hlahol z Prahy. Sraz v sobotu o pól 3. odp. na kongresnim trgu pred universitom.

— **Tedenski zdravstveni izkaz.** V dobi od 1. do 7. t. m. je bilo v Ljubljani 32 porodov (16 dečkov, 16 deklic), od teh 3 mrtvorojeni. Umrlo je v istem času 23 oseb (10 moških, 13 žensk), med njimi 16 domačinov in 7 tujevc. Smrtni vzroki so bili: 3 življenjska slabost, 7 jetika, 1 zastrupljenje rane, 1 možganska kap, 2 srčna hiba, 2 rak, 7 drugi naravni smrtlni vzroki. Nalezljivih bolezni ni bilo prijavljenih.

— **Prilazen sodelavec.** Delavca Ivan Kušar in Ivan Vončina sta sedela v gostilni »Sokol« pred škofijo in pila. Naenkrat pa je nastal med njima prepri, ki se je končal s tem, da je Vončina zabodel Kušarja z nožem v desno roko,

— **Št. Vid nad Ljubljano.** Tukajšnja »Mizarska strokovna in občna obrtna nad. šola« priredi na binkošne praznike razstavo risarskih in spisnih izdelkov. Vsi, ki se zanimajo za napredek obrtnega šolstva, se vljudno vabijo na poset.

— **Sabljo je ukradel** neznan tat med neko veselico naredniku Ivanu Oblaku.

— **Iz Ljubljane izgnana** je za dobo 5 let Angela Gvardija, 29 let stara, rojena v Mariboru, pristojna na Trato v Krajskem okraju, samska delavka, ker je tajna prostitutka, tatvini podvržena, brezposelna vlačuga.

— **Umrli** je v tukajšnji bolnici policijski agent Rudolf Zbule, star 32 let.

— **Izguba poročnih prstanov.** Trampuš Fr. iz Medvod in dr. Markovič Rud. sta izgubila neke v mestu gravirana poročna prstana.

Maribor.

— **Navdušena oboževalka** Habsburžanov in Hindenburga je Josipina Dobrovnik, ki je imela v sobi med oknom obešeni sliki bivšega cesarja Franc Josipa in Hindenburga. Mimoidoče občinstvo se je vsled tega seveda zgražalo. Polcija je sedaj slike zaplenila in Dobrovnik dobi zaslužno plačilo.

— **Aretirana tatova.** Pri okrožnem sodišču v Mariboru sta bila kaznovana radi tatvine pri posestniku Vičarju na Humu pri Ormožu, Martin Žibrat iz Huma na 4 mesece in Matija Sulek na 6 mesecev težko ječe.

— **Aretiran** je bil radi brezposelnosti znani potepuh Josip Simončič. Osumljen je tudi roparskega napada na 2 mesarska vajenca med Meljem in St. Petrom.

Celje.

— **Kaj je z zidanjem stanovanjskih poslopj v Celju po bankah?** Prejšnji mestni svet je posebno v svojih zadnjih sejah delal razne sklepe, kako od pomoči stanovanjski bedi v Celju. Tako je bil sprejet tudi sklep, da se bo celjske banke prislilo k zidanju stanovanjskih poslopj za svoje uradnike. Sedaj je napočil čas za zidanje, toda nikjer ne vidimo, da bi se začelo zidati. Novemu občinskemu svetu, ki se bo konstituiral, kakor čujemo, še ta teden, polagamo na srce, da takoj v prihodnjih sejah gre energično na delo za rešitev stanovanjskega vprašanja. Jesen bo hitro tu, a stanovanjskih hiš zopet ne bo.

— **Poslopje hotela »Evrope«** je pustila hotelska družba od zunaj popolnoma renovirati in bo isto v kras Krekovem trgu. To je lepo, da bo hotel imel na zunaj lepo lice. Hotelska družba pa naj še poskrbi, da se v notranjosti hotela odpravi grdo nemškutarenje hotelskih uslužbencev.

— **Celjski trg** je dobro založen z raznimi življenjskimi potrebščinami, katere prinašajo prebivalci iz okolice vsak dan na trg. Samo naši celjski mesarji se nočejo poboljšati in se na celjskem kolodvoru dnevno nalaga v dunajske vagonne velike množine mesa za izvoz v Avstrijo. V Celju pa mesa boljše kakovosti naravnost primanjkuje in mesarji zločinsko izrabljajo konzumente. Naše oblasti pa se ne zganjejo in mesarji uganjajo lumparije nemoteno naprej.

— **Carinarsko poslopje** nameravajo graditi v doglednem času na prostoru blizu kolodvora ob Savinji.

— **Gospodarski urad kr. okr. glavarstva v Celju** se nahaja sedaj v pritličju »Narodnega doma« poleg Posojilnice in ne več v hotelu »Union«, kakor dosedaj.

— **Stavka krojaških pomočnikov v Celju** je končala. Mojstri so dovolili 40% povišanje plač. Delati se je pričelo v sredo 11. t. m.

— **Minulo deževno vreme** je po naših krajih zelo zaustavljalo delo na polju. Po celjski okolici šele sedaj sadijo krompir in opravljajo druga poljska dela, katera bi morala biti že davno končana. Splošno se sodi, da letos ne bo ugodna letina.

— **Nemška nadutost.** Znani celjski nemški trgovec Putan, išče slugo, od katerega zahteva perfektno nemščino, češ, v Celju je še mnogo Nemcev. Čudno, da si ta dični »Lukas« ne more privaditi Jugoslavije, ker so njegov žep in trebuh napolnili edino-le slovenski groši. Vprašali bi tega naduteža, intimnega prijatelja in svetovalca prosulega Ambroschitza, kedaj bo vendar enkrat že odjadril v njegovo obljubljeno deželo, kamor ga srce tako vroče vleče?

— **Predavanje o življenju čebelic** in čebelarstvu sploh, priredi izobraževalno društvo »Bratstvo« v Celju v soboto, 14. t. m. ob 8. zvečer v društveni dvorani gostilne »Wilson«. Predava tov. prof. Beranič.

— **Dramatičen odsek** snuje izobraževalno društvo »Bratstvo« v Celju. Kdor hoče sodelovati, se naj zgleda med 8. in 9. uro zvečer v društveni sobi gostilne »Wilson«.

Pošljite naročnino!

Primorje.

— **Kronika nasilstev.** V Zrenju v Istri so fašisti napadli župnišče, pometal pohištvo in knjižnico na cesto ter vse zažgali, nato pa se z avtomobilom vrnili v Poreč. — V Pomjanu so med blagoslovom vdrli fašisti pokritih glav v cerkev, kričali, preklinjali in delili glasovnice za volitve. — Na Rižani (Bertoki) so fašisti uničili župnišče, vso posodo in tudi vse uradne spise in knjige. — **Še vedno granate.** V Otlici je kosil 22letni Avgustin Vidič travo, pri tem pa zadel ob granato, ki se je razpočila ter ga tako hudo ranila, da se bori v bolnici s smrtjo.

Koroško.

— **Sodstvo na Koroškem.** Celovski nemški časopisi, med njimi »Freie Stimmen« v štef. 91. z dne 23. aprila t. l. prinašajo poročilo o sodnijski razpravi pri deželnem sodišču v Celovcu radi uboja Slovenca Petra Karbuna dne 26. septembra 1920. ki je služil pri domači straži v Matem St. Vidu, torej ni bil jugoslovanski orožnik. — Obtožena uboja sta bila posestnikov sin Jožef Dreier in neki Alojzij Schliessnig. Oba sta bila, kakor ni bilo drugače pričakovati, seveda oproščena, čeravno je sodnijsko dokazano, da ga je udaril Jožef Dreier s planko po glavi. Schliessnig pa s kolom tudi po glavi, in sicer tako močno, da je bila črepinja prebita in možgani poškodovani. Deželna sodnija je smatrala, da je postopal Jožef Dreier v silobranu in da je Schliessnig udaril Karbuna v putativnem, to se pravi domišljenem silobranu! Ker so leteli še nekateri drugi ljudje za Karbunom po udarcih, katera sta mu imenovana zadala in je mogel Karbun še kakih 120 korakov od mesta, kjer je bil napaden, zbežati in se potem zgrudil na tla, smatra deželno sodišče v Celovcu, da so mu tisti »neznanji«, ki so leteli še 120 korakov za njim, zadali smrtni udarec. Sodnijski zdravnik so celo podali izjavo, da udarci, katere sta mu zadala Dreier in Schliessnig niso mogli biti smrtni, ker drugače Karbun ne bi mogel še 120 korakov bežati! Kolikor nam je kazenski zakon znan, je vsakdo kaznjiv, ki samo roko položi na drugega v sovražnem namenu, ako je bil dotični samo nevarno ranjen. Čudno se nam tudi zdi, da je smatralo deželno sodišče dejanje Schliessniga za putativni silobran ko je dobil vendar Karbun že zadosti od Dreierja. Mi radi verjamemo »Freie Stimmen«, da se je preiskava vršila z mučno natančnostjo, saj se je gotovo od predsednika pa do zadnje priče vsakdo močno trudil, da se dobi izhod za utemeljitev oprostitelne razsodbe. Končno pa še pripomnimo »Freie Stimmen«: Karbun je bil velik in poseben močan človek, pretepač in sovražnik Nemcev prve vrste. Iz tega se lahko sklepa, zakaj je sodišče ubijalce oprostito, saj so bili sami največji nemurji! Ta slučaj nam zopet jasno kaže, kakšno je pravosodje na Koroškem. — »Freie Stimmen« so v svojem članku samo pozabile še omeniti, da se vse Nemstvo zahvaljuje Dreierju in Schliessniku, da sta na tako spreten način spravila nevarnega Slovenca na oni svet, da je bilo sodnji mogoče oba oprostiti.

NACIONALIZIRANJE »PETOVILJE«.

Mnogo se sliši o našem nemško-židovskem podjetju »Petovlje«, ali natančneje povedano »Ettinger in Fermeve«. Kadar pa ti gospodje kje slišijo šepetati pribito resnico, ki jo že vrabci po strelah čikajo, da so oni nemško in nemško podjetje, pa zaženejo v svojem Ptujskem listu krič in vik, da so strogo nacionalizirani. Vidimo pa, da razumevajo ti gospodje to nacionaliziranje tovarne povsem drugače, kot razumevamo to mi, manje juristični zemljani. Da, ali to so naši JDSarji, tem tega športa nihče ne sme in ne more zabranjati. Smo ptujski rojaki, vendar pribijamo, da niti za časa Avstrije nismo videli takšne germanizacije v Ptujju, kot to vidimo danes. Da čujemo torej o tem njihovem delu, ki že prinaša svoj plod, treba, da stopimo samo v kavarno »Korže« in smo že na licu mesta. Sobe so napolnjene z delavci »Petovilje«, seveda vsi iz blažene Avstrije, torej se govori le v pristni švabščini. Če še dvomiš, da si v Avstriji, ali neleže v Goreni Štajerski, te lahko njih noša o tem prepriča. Nosijo namreč štajerske ladače dokolenice, dalje rudeče, črno karirane gornejštajerske »reklje«. Če še ne poznaš te noše, pa glej dalje na njih razgaljena prsa, preko katerih nosijo široke zelene trakove z velikimi zlatimi ali črnimi napismi »Mostbauer id. — Ali ni to izlivanje nas domačinov? Kedo izmed naših ljudi bi si upal v naših krajih in odježen z našimi narodnimi trakovi v graške kavarne? In mi naj si to damo dopasti? Vsakemu zavednemu Slovincu, vsakemu zavednemu Jugoslovancu

mora vzkipeti kri pri pogled na vse to! Spominimo se naše Koroške! Na njih domaćih tleh se naše brate zatira do skrajnosti in mi se ne damo tako izlživati od preganjalcev teh naših bratov, tudi tukaj v sredini naše domovine? Ako že res »Petovlja« ne more izhajati brez Nemcev, pa je gotovo dolžnost gospoda Dr. Fermeveca in drugih tam odločujočih slovenskih faktorjev, da pri vstopu v delo pouče te ljudi, kako se jim je obnašati pri nas. Ali pa že sedaj mogoče nimate več toliko vpliva in besede v tovarni, da bi zamogli to doseči? In še kričite, da nacionalizirate podjetje? Povemo Vam, ako ne naredite sami reda takoj, ako ne poučite Vaših ljudi, ako ne odpušate iz Vaše službe onih, ki naše slovenstvo tako nesramno izlživajo, — obratunal bodemo sami, in to z njimi in tudi z Vami! Za Slovenca-delavca ni pri Vas za služku, za Nemce-izlživce imate vedno in vsak čas pripravljene masne plače. In ta le Vaša JDS-arska frakcija si upa med časom volitev še kričati med svet, da je ona edina »narodna« stranka? Da, narodna in idealna je, to nji priznavamo, ali le edino za svoj globok, nikdar polni žep. Vse drugo je nji postranska stvar. Ravnanstvu tovarne pa še povrh svetujemo, da za svoje nemške elemente zgradi tamkaj na Bregu v tovarni sami lastno gostilno in tudi kavarno, ker bi se sicer lahko dogodilo, da bi eden ali drugi, prej ali slej izzval incidente z našim zavednim občinstvom, ki je za enkrat še zatisnilo oči, a v drugič se to ne bo več zgodilo.

»Mostbauerji« ne smejo imeti pri nas kruha, dokler ga strada naš slovenski delavec! Treba nam naših fašistov! — Več zavednih.

Gledališče in glasba.

— **Nova alera v gledališču.** Naša res strokovno in stvarno pisana kritika o uprizoritvi opere »Carmen« je vzbudila v gledališču mnogo prahu. G. Levor, o katerem vsak posestnik opere — četudi ni muzik, dobro ve, da kriči in distonira, je tako razžaljen na svoji umetniški časti, da je nedavno odpovedal Glasbeni Matici sodelovanje na njenem koncertu, ki bi se moral vršiti pretekli ponedeljek, pa so ga morali preložiti na torek po Binkoštih. »Jutru« namiguje, da je naša kritika o »Carmen« izšla iz vodilnih krogov pri Glasbeni Matici. Kako se moti! Kaj ima »Glasbena Matica« opraviti z našo kritiko? Prav nič. Gre je zopet za čisto navadno intrigo proti umetniškemu delovanju g. kapelnika Brezovšček, ki je danes obenem koncertni vodja Glasbene Matice. Temeljito se motijo gledališki intriganti — morda vodi kampanjo njih glava, — če mislijo da bodo skandalozno razmere, ki vladajo v gledališču zanesli tudi v naš prvi koncertni zavod, Glasbene Matice koncert se bo vključ neuteleljeno od povedi sodelovanja g. Levorja vseno vršil, občinstvo naj si pa zapomni take umetnike, ki mislijo da so polbogovi in v svoji megalomaniji najajajo.

— **K poljanju g. Levorja** v »Jutru« z dne 11. maja je treba še malo pojasnila. G. Levor je pisal v tej zadevi dve pismi, kar bi bil moral omeniti, če noče publike zavajati v zmotu. V prvem pismu, pisanem v petek (6. maja) in naslovljenem na kapelnika, odpoveduje sodelovanje kratkoma vsled kritike o »Carmen« torej iz samoljubja in z namenom, pognati »Glasbeno Matico« in nato javnost v ogorčenje proti kritiki. Ko se mu je to žalostno ponesrečilo, je skušal rešiti reputacijo pri dnu kasneje z drugim pismom, v katerem se skuša prikazati kot žrtve neke intrige in obenem okusno potrk na svoje mecenatstvo. Pa ni rešil reputacije, tudi z objavo v »Jutru« ne. Dejstvo je, da je odpovedal sodelovanje zato, da se zneze za bridko resnico v kritiki (gl. tudi »Sl. Narod« z dne 11. maja.) Če bi ga res bilo oviralo pri sodelovanju ravnanje kapelnika — kakor ga on slika! — bi bil povedal seveda v prvem pismu.

— **Moje opazke** (v podlistku na drugi strani) so bile sklenjene pred dvema dnevnoma. Danes pa povzemam iz »Jutra« da se družji k užalencem in »preganjenec« tudi g. Betteto. Prav brez potrebe! Mislim, da je bil dozdaj z ljubljanskim kritikom lahko zadovoljen, kakor je bila kritika z njim. Če pa bi imel postati — proti vsakemu našem pričakovanju — v bodoče slabši v petlu ali v igri, bo kritika to konstatirala najbrže drugod še bolj promptno kakor v Ljubljani. — Kritika ni še nobenega domačina pregnala v tuj svet ali sploh od ljubljanske opere, današnji ravatelj pa ima na vesti, da so šli odtod Ravnik, Unger, Kogoj, Medvedova, in da odhajata Brezovšek in Bučar. To so grehi, ki bi napravili celo zmoeznega človeka na tem svetu nemogočega, des.

Znanost in umetnost.

— **Parni kotel**, spisal ing. Ovidon Gulič, kr. izpraševalni komisar za parne kotle. Knjiga je izšla kot 1. zvezek znanstvene knjižnice v založbi Jugoslovanske knjižnice. Razprava o parnem kotlu je namenjena kurjačem, posestnikom parnih kotlov in delovodjem. Knjiga je pisana znanstveno po ljudno in pregledno ter je opremljena s skicami in slikami. Interesantom bo dobro služila in jo priporočamo.

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“

A. K. Green: Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Šestindvajseto poglavje.

Kameron se je odpravil naravnost h gospe Olneyevi. Dasi ni mogel upati, da najde pri nji podatke, po katerih bi mogel uravnati svoje iskanje, je vendar mislil, da mora imeti žena, pri kateri stanuje Julij Molesworth, že toliko časa, več v pogledu v njegov značaj, nego on, ki ga motijo predsodki. Gospa Olneyeva ga je sprejela kakor starega znanca in nikakor ni skoparila s svojo zgovornostjo.

Pripravljena je bila na daljšo odsotnost svojega najemnika; to mnenje se je opiralo zlasti na dejstvo, da je bil izrezal fotografijo svoje matere iz okvirja in jo vzel s seboj. Vsi njegovi računi so bili plačani, in v predalu se je našla celo vsotica za perico in tekača. Obledo je imel s seboj le najpotrebnejše, in tudi njegove druge stvari so bile ostale doma. Odkar je izgubil na toli krut način nevesto, je bil vedno tako otožen, da se je bala gospodinja najljubšega; toda prazni okvir jo je spet pomiril.

Kameron se ji je grenko nasmehnil. Dobra žena je verjela seveda z vsemi drugimi vred, da je bila rajnica Molesworthova zaročenka.

Gospa Olneyeva je hvalila svojega najemnika na vse pretege; videlo se je takoj, kako zelo ga spoštuje in ceni.

Tako pošten je, tako vrl! je vzkliznila, samo nekoliko trd in osoren.

Baš to je gnalo ubogo Mildred v v smrt; bila je tako dobra in pametna, toda želela si je več sočutja in ljubezni, nego jo je mogla najti pri njem. Da jo bo spravila njegova brezbriznost ob razum in poglajala v smrt, se ni seveda ni sanjalo. Oh, če bi bila slutila —

Kameronu je bilo v tem hipu kaj malo do njenih tožba o Mildredini usodi; brž je napeljal razgovor spet na moža, ki je priklepal zdaj vse njegovo zanimanje nase. Žena mu je sledila rade volje in govorila obširno o Molesworthovih navadah in značajih, ne da bi bil mogel Kameron posneti iz njenega besedovanja le najmanjšo stvar, ki bi bila služila njegovemu namenu. Zdajci pa je vzkliznila v njegovo silno začudenje:

In vas, gospod doktor, je imel tako zelo rad!

Peskočil je, kakor bi se mu bila razletela bomba pred nogami. Meni? je vprašal začuden.

I seveda; saj ste njegov najboljši prijatelj, mari ne?

Kameron je zardel do senc; gospa Olneyeva ga je osuplo pogledala.

Mislila sem, je zajecjela, da nima nikogar tako rad kakor vas. — Saj vi ste Kameron, kaj?

Doktor se je nemo poklonil; besede ni mogel spraviti iz sebe. Pravcata povodenj nezaupnih misli in morečih dvomov je bila navalila nanj.

Potem sem povedala prav, da vas ceni zelo visoko. Drugače bi tudi govorila z vami previdneje, zakaj obljubila sem gospodu Orycu — ki je zelo pameten mož in zraven še detektiv — da ne omenim čudne doktorjeve odsotnosti živi duši. Skrivala sem jo pred vsemi, in doslej ni bilo

o tem še ničesar v nobenem časopisu. Za vas pa prepoved itak ne velja; saj vem, da imate pravico zvedeti —

Prosim vas, govorite razločneje, ji je segel Kameron v besedo. Nič mi ni znanega o tem, da bi me cenil doktor Molesworth tako visoko. Ako pa je resnica —

Seveda je; povem vam tudi, odkod imam, kar pravim. Priznati moram sicer, da me je nekoliko sram, ali ženske smo pač radovedne, dasi ni moja navada čitati tuja pisma.

Gost je nenadoma prebledel. Vzdignil je roko, kakor bi hotel končati razgovor, toda premislil se je in prislunil z največjo napetostjo.

Nedavno, je povzela gospodinja, so nekoga povzeli pred našo hišo, in doktor Molesworth je bil kar nagloma poklican k njemu, tako da niti ni utegnil zapreti pisalne mape in zakleniti vrat. Imela sem baš nekaj opraviti v sobi, in tako sem videla, da leži na pisalni mizi začeto pismo; ni mi prišlo na um, da bi ga čitala, saj me tudi ni moglo zanimati, ali vendar mi je padlo oko povsem slučajno na besedo, ki je zbudila mojo radovednost — glasila se je namreč »ljubezen« — in tako sem v naglici vendarle preletela par stavkov.

Mali oglasi.

Proda se:

KOLO

moško, skoraj novo in violina se proda. Polzve se pri Bošteti, Dalmatinova 3. 825

MODRA SVILENA OBLEKA,

ženska ura z verižico in uhanj po nizki ceni pri Jermol, Spodnja Šiška, za šolo. 828

POSNEMALNIK »ALFA VIOLA«

nov, ima napredaj Fran Teržan, pek, Petrovce pri Celju. Istotam se sprejme učeneč poštenih starišev, ki bi imel veselje do pekovske obrti. 821

OBLEKA

skoro nova, bela (krem) za 13—14 letnega dečka po nizki ceni, Vpraša se Stari trg št. 6, I, nadstr. 822

2 VAGONA FIŽOLA

(rdečega) lepega, letnika 1920 po ugodni ceni napredaj pri Ivan Novak, trgovec St. Vid, p. Lukovica pri Domžalah. 823

VEČ RABLJENIH DVOKOLES,

šivalnih strojev in otroških vozičkov v dobrem stanu se ceno proda. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, Ogleda se lahko vsak dan od 12—2 pop. 780

VELIKA ZALOGA

in po ceni: Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, pneumatika in vsakovrstni deli. F. Batelj, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se: Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 781

VEČ ZABOJEV

velikih starih. Cena in naslov v upravnistvu Jugoslavije. 644

SVILEN IN KREP PAPIR VSEH VRST. Žice za rože in cvetlice vse številke. Perje za rože vse vrste. Vence in šopke za neveste in birmance. Svilene trakove vse barve in širine. Cigaretni papir: Olleschau z vojakom in tičem z vodenim tiskom. Abadie, Golub, Altesse itd. Stročnice št. 2 in 3. Razpošilja papirnica J. Uran, Ljubljana, Mestni trg 11. 725

PRODAJA KOČIJE!!!

Proda se iz proste roke krasna skoraj nova, popolnoma izborna ohranjena kočija. Cenjene ponudbe prosim na upravnistvo Jugoslavije pod »kočija«. 829

Kupi se:

VOZIČEK (CIZA)

se kupi, Ponudbe na J. Čopič, Glince 22. 827

Službe:

TRGOVSKI SLUGA

ki bi obenem bil hišnik, se sprejme v veletrgovini. Ponudbe na upravo tega lista pod št. 829. 829

UČENEC

poštenih starišev, ki ima veselje do trgovine in s primerno šolsko naobrazbo, se sprejme takoj v trgovini z železnino in specerijo. Franc Kastelic v Kandiji pri Novemestu. 826

SPREJME SE

vzgojiteljica popolnoma večša slovenskega in nemškega jezika k trem otrokom v starosti dve, osem in deset let. Plača po dogovoru. Ponudbe v nemškem jeziku na M. Hintze, Karolinenhof pri Ptuj. 810

IZVEŽBANA STROJEPIŠKA

popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, se sprejme. Stenografije imajo prednost. Ponudbe pod »Pridnost« na upravnistvo. 848

TRGOVSKI POMOČNIK

agilen, popolnoma izurjen v železnini, se sprejme takoj. Trgovina mešanega blaga Sterk, Črnomelj. 820

PRODAJALKA

izurjena v papirni stroji, se sprejme. Vpraša se v trgovini Iv. Bonač. 824

Razno:

KOMPANJON

za dobro idočo podjetje z najmanjšo svoto K 200.000 se sprejme. Naslov pove uredništvo. 808

Priporoča se prvovrstni atelje za črkoslikarstvo FILIP PRISTOV, hotel Malič LJUBLJANA.

Skozi desetletja izkazalo se je

„Schichtovo milo“
znanka „jelen“.

Njegova kakovost, izdašnost in pralna zmogljivost prihrani mnogo ribanja in drgnjenja. Schichtovo milo pere v nalačni vodi bolje, kot mnogi druga mila v vroči. Posite le na poleg slejeto varšiveno sušenko!

Zastopstvo za Slovenijo ima trdka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Naznanilo.

Naznanjam sl. občinstvu, da sem prevzela z dnem 8. maja 1921

stareznano gostilno „PRI LEVU“,
Go. posvetska cesta šte. 16.

Točila bom priznana dobra vina kot ljutomerčana, Gadov-pečana, bizelsko rdeče in belo. Za gorka in mrzla jedila dobro poskrbljeno. — Lep senčnat vrt. — Prostoren hlev za konje na razpolago.

Za obilen poset se sl. občinstvu priporoča

s spoštovanjem
Rozi Legat, gostilničarka.

Družabnik

z ca 400.000 K kapitala za razširjenje dobro idočih tovarne se išče. — Ponudbe pod „Kapital“ na upravo lista.

„SLOVAN“

letniki 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 ima v več izvodih
uprav. „Jugoslavije“
v Ljubljani.

Cena krasno vezani knjigi je 80 kron.

Prima angleški Kristal

„Boraks“

vsaka množina se dobi po K 31— franco skladišče. — Naročila na

PROMET

tehn. industr. podjetje d. z o. z.
Ljubljana, Gradišče 9/1.

NUDIMO:

Glavnike, lasne zaponke, kožene zaponke, Nože, vilice, žlice, lesno robo; Parfumi, mazila za brke, puder, briljantine; Veziva, žipke, vrvice; Trakove za čevlje, steno, naramnice; Brože, prstane, uhane; Gumbi, sukanca; Svinčnice, peresa, gobe.

Sčetke svih vrst!

in svo ostalo galanterijsko in nirsberžku robo!

Prodaja samo na veliko! Prodaja samo na veliko!
Braća Svježić, Zagreb
Telefon 23-44. Petrinjska ul. 5. Telefon 23-44.

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg šte. 19.

Naročila sprejema tudi upravnistvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

Mariborska eskomptna banka

naznanja, da je otvorila dne 1. aprila t. l.

novo ekspozituro v GORNJI RADGONI,

ki se bavi z vsemi bančnimi posli. — Sezonska ekspozitura v Rogaški Slatini bode začela zopet poslovati dne 15. majnika t. l.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

Avtogaraža Popravila vseh strojev Sušteršič & drug.	Skladišče, javno Balkan, Dunajska cesta 33.	Specialna trgovina z juveli in zlatino Lud. Cerne, Wolfova ulica 3.	s papirjem Uranus, Mestni trg 11.	s špecerijo, železnino in cementom Alojzij Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 31.	z železnino Erjavec & Turk, Valvazorjev trg 7, nasproti Križ. cerkve.
Kleparstvo Teodor Korn, krovski in kleparski mojster, vpeljevalec vodovodov Poljanska cesta šte. 8.	Skladišče, špedicijsko Dunajska c. 33 (Telef. 366).	Orodje in tehnične potreščine Odon Kontny, tu, Kolodvorska ulica 37	s pohištvo in mizarstvom Franc Skafar, Rimska cesta 16.	šivalnih in pisalnih strojev in koles Ivan Jax & sin, Dunajska c. 15.	Arhitekt Viljem Treco, Gosposvetska c. 10.
Pisalni stroji Kontrolne blagajne prodaja in popravila Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5.	Spedicija Uher J. & A. Selenburgova ul. 4. Telefon št. 117.	Trgovina s špecerijskim in delikatesnim blagom Janko Stupica, Sodna ulica.	s pisalnimi stroji The Rex & Co., Selenburgova ulica šte. 6.	z železnino na debelo in drobno Breznik & Fritsch, Cankarjevo nabrežje šte. 1.	Fotografski atelje in povečevalni zavod Franc Kunc, Wolfova ulica 6.
	Slikarstvo, pleskarstvo Ivan Martinc, Poljanska c. 20.		s čevlji Aleksander Oblat, Sv. Petra c. 28.	s špecerijskim in kolonijalnim blagom Hinko Stancer, Dunajska c. 10.	Slike za legitimacije Hugon Hibšer, fotograf, Ljubljana, Valvazorjev trg šte. 7, naspr. Križ. cerkve.